

1) Český rozhlas/Český rozhlas 6 – podnět týkající se pořadu „Názory a argumenty“ vysílaného dne 3. dubna 2010 v čase 18:10 hodin na programu Český rozhlas 6. Pisatel si stěžuje na příspěvek Rudolfa Kučery na téma „Jaká má být míra tolerance pro netoleranci?“, neboť neposkytoval objektivní a vyvážené informace.

Přepis pořadu

moderátor: „No a všechny následující příspěvky už zazní premiérově. Ten prvý tak trochu s terorismem v Ruské federaci souvisí, i když nepřímo a týká se západní Evropy. Ta totiž viditelně ztrácí toleranci vůči netolerantnímu islámu. Úvahu Rudolfa Kučery čte Radlík Novák.“

Radlík Novák: „V posledním období se odehrává pozvolná změna ve vztahu křesťanského a islámského světa. První fáze této proměny byla uvozena ozbrojenými útoky islámského terorismu opírajícího se o fundamentalistické pojetí náboženství na západní metropole, na New York, Londýn, Madrid a tak dále. Válka s islámským terorismem se dostala do každodennosti západního světa, jenž se ale současně vždy bránil tomu, aby z toho byla válka náboženství a snažil se uchovat svou multikulturní podobu. Například všude v Evropě vyrostly stovky nových mešit, jenom v Bosně jich bylo postaveno 158. Vznikl bezpočet islámských výukových center, koránských škol, neobyčejně posílily islámské komunity, jenže míra vstřícnosti a tolerance je už téměř naplněna. Evropa si už začíná sahat na dno své multikulturní připravenosti. Důvodů je celá řada a já vyberu jen náhodně některé. Například rostoucí agresivita islámských politiků jako je libyjský vůdce Muammar Kádáfí, jenž nedávno hrozil Švýcarsku dokonce svatou islámskou válkou Džihádem, protože se odvážilo neudělit víza lidem jako je jeho syn, kteří hrubým způsobem porušili švýcarské zákony, nebo turecký ministerský předseda Erdogan, jenž vyzval Německo, aby povolilo zřizování tureckých gymnázií, kde by mohli studovat turečtí žáci jen v turečtině a aby bylo ve školství zaměstnáno mnohem více tureckých učitelů a učitelek. Kdyby šlo o dvojjazyčná gymnázia, kde by se vedle hlavního jazyka němčiny učil také turecký jazyk, bylo by to na místě, ale vyčleňovat turecké školáky ještě více ze společnosti pokračá smysl. Dalším důvodem je rostoucí agresivita některých islámských komunit vůči Evropě, její kultuře, mravům a zvykům a v neposlední řadě vůči křesťanství. Stále více se objevují požadavky, aby bylo u některých evropských soudů souzeno podle islámského práva Šaría, aby islámští přistěhovalci nemuseli ve všem všudy respektovat evropské zákony a tak dále. Při tom je základem evropské identity a soudružnosti společné pojetí práva, které není uloženo v nějakých náboženských textech, ale je po stovky let hledáno a nalézáno. Šaría je právo v zásadě odvozené z koránu a sunny a nezná například přirozená lidská práva, ale pouze ta, která jsou odvozena z těchto náboženských zdrojů. Abychom alespoň částečně pochopili rostoucí hněv určitých evropských společenství, uveďme si pár čísel a faktů: ve dvacátém století nerostlo žádné náboženství tak rychle jako islám, jeho šíření bylo a je podporováno miliardami dolarů ze zemí blízkého východu, ze Saudské Arábie, bohatých emirátů a tak dále. Přesto je v Evropě islám stále ještě menšinovou záležitostí, naprostá většina obyvatel Evropy jsou křesťané, jak to odpovídá její historii a kultuře. Je jich zhruba 550 ze 700 milionů obyvatel Evropy. V zemích, kde je největší počet islámských přistěhovalců jako je Francie nebo Holandsko, je jich něco přes 5%, v Německu 5%, ve Švýcarsku 4,5%, v Rakousku 4,2%, podobně je na tom Velká Británie. Evropa samozřejmě nábožensky upadá, ale když bychom vzali jen počet lidí bez vyznání nebo dokonce ateistů, stále by jich bylo 3 krát víc než muslimů. Nemělo by to islámské věřící v Evropě vést k jisté přiměřenosti či umírněnosti? Ke snaze se integrovat a sžít s místními obyvateli? A pokud se o to nesnaží, pak se nemohou příliš divit, že se stane například to, co dnes vidíme v Belgii. Tam vznikl návrh zákona, jenž bude v dubnu projednán v parlamentu a patrně přijat. Tedy nepřímo ženám, které jsou podle islámských předpisů od hlavy až k patě zahaleny, zakazuje jízdu ve veřejné dopravě, vstup do škol, nemocnic, nákupních center a tak dále. Přesněji řečeno, v zákoně je výslovně pouze uvedeno, že to bude zakázáno každé osobě, která je v obličejí zcela zahalena, tak že jí není možné identifikovat. Jinými slovy není to výslovná diskriminace islámských žen, ale prakticky se jich to hlavně týká. Šátek na hlavě bude tedy nadále povolen, ale zakázány budou tímto způsobem burky a nikáby, plné zahalení hlavy pouze s průzorem. Přiznám se, že mně nějakou dobu trvalo, než jsem si například v Mnichově zvykl na neobyčejné množství takto úplně zahalených žen v nákupních zónách, ale nakonec jsem sebral své poslední multikulturní sklony a zajímal se pouze o to, z jakých látek jsou ušity. Některé ženy je měly z velmi drahých látek, jiné z obyčejnějších, což jsem si vyložil tak, že některé jsou bohaté a jiné chudší. Nenapadlo by mě při tom, že by to někdo chtěl pod trestem zakázat. V Belgii se však pro to rozhodli. Hlavním důvodem je veřejná bezpečnost, která vyžaduje, aby každý byl snadno identifikovatelný, aby se takto nemohl skrýt žádný terorista. Důležité je, že pro tento zákon jsou nejen vládnoucí křesťanští demokraté, ale i koaliční liberálové a opoziční zelení. Z toho je vidět, že strach z islámského terorismu může mít i takto nepřijemné důsledky pro islámské věřící. **Ti si tedy možná budou muset také připomenout, že se v arabských islámských zemích nepraktikuje vůči křesťanům žádná tolerance, že se v těchto**

zemích nesmí stavět kostely, že když chce muslim přestoupit na křesťanství, hrozí mu trest smrti a podobně, že Evropané mohou vnímat úplné zahalení těla včetně obličeje za jakousi zed' vůči okolní většinové společnosti, za vyjádření uzavřenosti do vlastních zvyků, jejichž součástí je kamenování provinilců, vraždy pro zachování cti, bití žen a tak dále. Mají být Evropané tolerantní vůči těmto zvykům? Jeden z významných německých komentátorů liberálního týdeníku Die Zeit Josef Joffe se ptá: „Je nutná tolerance vůči netoleranci, spravedlnost pro bezprávné, soucit s nesoucitnými?“. Chtělo by se mi odpovědět, že by to bylo křesťanské, ale na druhou stranu si při pohledu na celou evropskou historii musím připomenout, že Evropa se nesmí vzdát hodnot, k nimž se dopracovala a které si sama na sobě vybojovala. Jsou to hlavně hodnoty oddělení náboženství a politiky, toho, že občanská práva jsou rovná pro všechny a nesmí je žádné náboženství ovlivňovat, protože se odvozují s přirozených práv člověka. Evropská společnost je od strašlivé zkušenosti druhé světové války otevřenou společností spojenou jedním pojetím práva, je společností demokratickou usilující o náboženskou toleranci. Jestliže se ale dnes například ve Francii nebo v Belgii vážně mluví o zákazu burky na veřejnosti, tedy zákazu, jenž způsobí spíše víc problémů, než jich vyřeší, pak je to třeba brát jako vážný signál pokusu o obranu před něčím, co Evropu začíná skutečně ohrožovat. Zákaz burky je snadné odsoudit a to zvláště tam, kde se lidé tyto problémy nedotýkají. Před tím by však bylo užitečné se na věc podívat z hlediska celé Evropy, její identity a její budoucnosti.“

Moderátor: „Zamyšlení Rudolfa Kučery četl Radlík Novák.“

Vyjádření OR:

Stížnost konkrétně směřuje proti jednomu tvrzení z uvedeného pořadu: „...že se v arabských islámských zemích neprojektuje vůči křesťanům žádná tolerance, že se v těchto zemích nesmí stavět kostely, že když chce muslim přestoupit na křesťanství, hrozí mu trest smrti a podobně...“

Vzhledem ke skutečnosti, že již v minulosti byla Rada upozorněna na nedostatečnou odbornost zaměstnanců Úřadu při řešení otázek dotýkajících se islámu a některých jevů, které se objevují v arabských a dalších zemích, vyžádala si odborný posudek.

Po konzultacích s ministerstvem spravedlnosti byl doporučen jako odborná autorita Prof. PhDr. Luboš Kropáček z Ústavu Blízkého Východu a Afriky, který zadání přijal a posudek vypracoval.

Z posudku vyplývá faktický souhlas se stížností, spatřuje zejména jeho nevyváženost (pořad Názory a argumenty je provozovatelem ze zákona označen jako hlavní publicistický pořad, byť dotčená pasáž je uvozena jako úvaha, nikoli jako informace zpravodajského charakteru). Nejzávažnější pochybení spatřuje Prof. Kropáček v pasáži, na kterou poukazuje i stížnost. Paušálním zevšeobecnováním úvaha dospívá k nepravdě. Zákonná úprava nedovolující křesťanům stavět kostely platí skutečně jedině v Saudské Arábii (opatření chalífy Omara ze 7. století), ve všech ostatních arabských zemích je výstavba svatyní křesťanských církví povolena.

Závěr:

Navrhuje se, aby se Rada seznámila s odborným posudkem a upozornila provozovatele Český rozhlas na porušení zákona 231/2001 Sb., konkrétně ustanovení § 31 odst. 3.